

INFORMÁTOR OBLASTNÍ ODBOČKY SONS ČR, z. s. v NOVÉM Jičíně

OBSAH

02 - Termíny akcí	13 - Mozkový jogging
02 - Úvod	14 - Cvičení na židlích
03 - Co se událo	15 - Diskusní klub u kávy
03 - Diskusní klub u kávy	16 - Setkání v Muzeu
04 - Cvičení na židlích	17 - Zábavné kvízy
04 - Mozkový jogging	26 - Zajímavosti - Alois Klar
06 - Qardo	27 - Důležité informace
07 - Setkání v muzeu	27 - Rekonstrukce toalet
10 - Chystané aktivity	28 - Z činnosti statutárů 04
11 - Online beseda ZORA	36 - Soc. práv. poradna 06/23
12 - Qardo	47 - Poradna SONS NJ

TERMÍNY NEJBLIŽŠÍCH AKCÍ		str.
28.06.23	Online beseda ZORA – časopisy pro slabozraké a nevidomé	11
11.07.23	Qardo – hra pro nevidomé	7
13.07.23	Mozkový jogging	8
16.-21.7. 2023	Rekondiční pobyt pro zrakově postižené Lázně Slatinice	
18.07.23	Cvičení na židlích	8
25.07.23	Qardo – hra pro nevidomé	7
01.08.23	Cvičení na židlích	8
03.08.23	Diskusní klub u kávy	9
08.08.23	Qardo – hra pro nevidomé	7
10.08.23	Mozkový jogging	8
15.08.23	Cvičení na židlích	8
22.08.23	Qardo – hra pro nevidomé	7
07.09.23	Diskusní klub u kávy	
01.10.23	Koncert DUN v Kuníně (13:00)	
01.10.23	Koncert DUN v Novém Jičíně (17:00)	

Milí přátelé,

Srdečně vás zdravíme v červnu a přinášíme další novinky a informace z dění nejen na naší odbočce.

CO SE UDÁLO

Diskusní klub u kávy

V květnu jsme se u kávy sešli na Kostelní ulici, kde jsme si pronajali menší, téměř bezbariérový prostor. Zde se čas od času budou konat některé z našich aktivit.

Diskusní klub u kávy
4. května '23

Jako vždy jsme si povídali o novinkách a plánovaných aktivitách naší odbočky a všem ostatním, co život přináší.

Srdečně zveme mezi nás všechny, kdo máte chuť se seznámit, najít nové přátele, popovídat si s lidmi, kteří procházejí podobnou životní situací se zhoršením zraku jako vy. Naše pravidelná setkávání probíhají každý první čtvrtek v měsíci od 13:00 hodin.

Cvičení na židlích

Stále pokračujeme s nenáročným, především protahovacím cvičením na židlích vhodným k uvolnění krční páteře, ramen a paží.

Toto cvičení probíhá 2x za měsíc, vždy každé první a třetí úterý v měsíci od 10:00 v prostorách naší odbočky.

Mozkový jogging

V květnu proběhl další Mozkový jogging. Při zábavných vědomostních kvízech na téma Českoslovenští prezidenti a Slavné české ženy jsme si procvičili paměť, schopnost vybavovat si události v čase a také postřeh při chytácích.

Prostorovou orientaci, hmat a představivost jsme trénovali při sestavování hmatových skládaček poslepu.

Vyzkoušet si svou paměť můžete i vy. [Dva kvízy](#) začínají od str. 17 a [kvíz od sociálně právní poradny](#) naleznete téměř na konci našeho Informátoru (str. 45).

Qardo – hra pro nevidomé

Qardo si s námi tentokrát vyzkoušel i náš vedoucí Martin Hyvnar, kterému se hra velmi líbila, a slíbil, že s námi bude hrát častěji. 😊

Srdečně zveme všechny, kdo by si chtěli tuto hru s námi vyzkoušet každé druhé a čtvrté úterý v 10:00 hodin

k nám na odbočku. Hra je nenáročná, zábavná a hrát ji pak můžete třeba doma s dětmi či vnoučaty.

Setkání v muzeu

V trémovém sále Žerotínského zámku v Novém Jičíně nás tentokrát přivítala botanička, paní Mgr. Petra Míčková s přednáškou a workshopem na téma herbář.

Seznámila nás s postupy sběru rostlin, jejich přípravou, způsobem lisování a sušení a následnou tvorbou jednotlivých archů s herbářovými položkami. Dozvěděli jsme se také proč, kde a jak je tato sbírka uchovávána.

Vše jsme si mohli vyzkoušet v praxi. Nejprve jsme připravili rostliny pro lisování a zjistili, jak funguje profesionální lis.

Vylisované suché rostliny jsme pak lepili na archy, doplnili popisem a založili do složek pro budoucí uchovávání ve sbírkách muzea. Vše jsme s dopomocí zvládli i beze zrakové kontroly.

Paní Mgr. Mičkové i ostatním zaměstnancům muzea děkujeme za příjemný zážitek a těšíme se na další návštěvu v Žerotínském zámku.

CHYSTANÉ AKTIVITY

V červenci a srpnu budou naše aktivity omezeny z důvodu čerpání dovolené a probíhající rekonstrukce v budově.

V případě plánované návštěvy na odbočce se raději telefonicky nebo emailem ujistěte, zda jsme přítomni.

Naše odbočka bude první červencový týden od 3. do 9. července uzavřena.

V pravidelných kolektivních aktivitách budeme pokračovat dle vašeho zájmu a našich možností. Z tohoto důvodu je důležité přihlásit se nejlépe telefonicky a včas.

Online beseda ZORA – časopisy pro slabozraké a nevidomé

"Celkem 15 periodik,
7 druhů záznamů
zpřístupňujících
informace z různých
oblastí lidem s těžkým zrakovým postižením to je ZORA."

Srdečně vás zveme na online besedu s šéfredaktorkou Zory, paní Danielou Thampy. Povídat si budeme o fungování redakce, o jednotlivých časopisech a vizi do budoucna. Prostor bude i pro vaše dotazy a připomínky.

online

Tato beseda proběhne
v rámci projektu SONS
online.

Ke sledování této
besedy potřebujete

počítač s připojením na internet nebo chytrý mobilní telefon.

Pokud máte zájem o více informací a případnou pomoc s přihlášením na tuto událost, neváhejte nás kontaktovat.

KDY: 28. 6. 2023 od 17:00 (středa)

KDE: Aplikace Microsoft Teams

CENA: zdarma

PŘIHLÁŠENÍ: do 28. 6. 2023 do 16:00

https://1url.cz/@prihlaseni_beseda_Daniela_Thampy

Quardo - hra pro nevidomé

I v červenci a srpnu se dle vašeho zájmu sejdeme u Qarda.

Qardo je společenská hmatová hra pro nevidomé a slabozraké, kterou s nimi mohou hrát i vidící.

Setkáváme se pravidelně každé druhé a čtvrté úterý v měsíci.

Hra je nenáročná, zvládne ji každý. Srdečně vás zveme, přijďte se nejen pobavit, ale také si procvičit hmat, jemnou motoriku a postřeh.

Pozor, počet míst omezen. Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 11. a 25. 7., 8. a 22. 8. 2023 od 10:00 (úterý)

KDE: Klubovna SONS

Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín

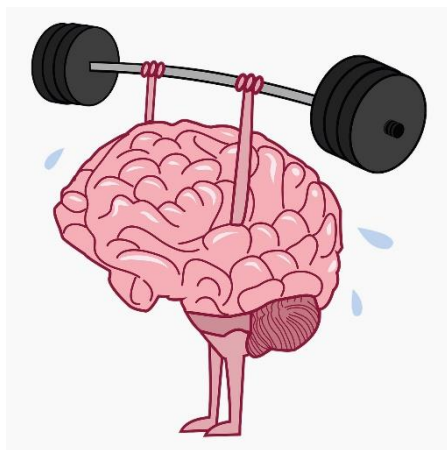
PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího pátku

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Mozkový jogging

Kvízy, hlavolamy, zábavná slovní a početní cvičení a další aktivity, to je mozkový jogging.

Srdečně zveme všechny, kteří mají chuť se pobavit a protáhnout si mozkové závity cvičením paměti a pozornosti. Tato aktivita je

sestavena tak, aby se jí mohli účastnit i ti, kteří nebyli přítomní na minulých setkáních.

Pozor, počet míst omezen. Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 13. 7. a 10. 8. 2023 od 10:00 (čtvrtek)

KDE: Klubovna SONS

Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího úterý

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Cvičení na židlích

V červenci a srpnu se cvičení na židlích uskuteční pouze v případě nahlášení vaší účasti v níže uvedených termínech.

Pokračovat budeme v procvičování jednoduché sestavy, kterou můžete cvičit samostatně doma a zlepšovat si tak svou fyzickou kondici.

Nepotřebujete žádné sportovní oblečení, stačí volnější halenka nebo tričko, ve kterém budete moci lehce zvednout ruce a nebude vás nikde škrtit nebo táhnout.

Pozor, počet míst omezen. Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 18. 7., 1. a 15. 8. 2023 od 10:00 (úterý)

KDE: Klubovna SONS

Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího pátku

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Diskusní klub u kávy

Setkání u kávy plánujeme kvůli červencovým svátkům a Vítání léta, které proběhne koncem června až na srpen.

KDY: 3. 8. 2023 od 13:00 (čtvrtek)

KDE: Upřesníme

CENA: 60,- Kč – příspěvek na občerstvení

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího úterý

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Setkání v Muzeu

Naše pravidelná setkávání v muzeu budou přes léto přerušena. Na další přednášku vás srdečně zveme opět od září. O tématu vás budeme včas informovat.

Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 21. 9. 2023 od 10:00 (čtvrtek)

KDE: Žerotínský zámek

28. října 51/12, 741 01 Nový Jičín

CENA: 40,- Kč – vstupné

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího úterý

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

ZÁBAVNÉ KVÍZY

SLAVNÉ ŽENY

1. Která z českých královen skutečně vládla v českých zemích?

- a) Alžběta Pomořanská
- b) Eliška Přemyslovna
- c) Marie Terezie

Správná odpověď: Marie Terezie (1740-1780), celým jménem Marie Terezie Valpurga Amálie Kristýna, byla jedinou vládnoucí ženou na českém trůně.

2. Svatá Anežka Přemyslovna byla dcerou?

- a) Karla IV
- b) Přemysla Otakara I
- c) Svatého Václava

Správná odpověď: Svatá Anežka Přemyslovna, zvaná Česká, se narodila jako česká princezna, nejmladší dcera českého krále Přemysla Otakara I. a královny Konstancie Uherské. Řeholnice, světice, patronka všech nemocných,

hubených a trpících. V roce 1989 byla papežem Janem Pavlem II. svatořečena.

3. Která ze spisovatelek je považována na zakladatelku českého vesnického románu?

- a) Božena Němcová
- b) Karolína Světlá
- c) Magdalena Dobromila Rettigová

Správná odpověď: Karolina Světlá (1830-1899), vlastním jménem Johanna Nepomucena Rottová, vdaná Mužáková, byla česká spisovatelka, představitelka generace májovců. Je považována za zakladatelku českého vesnického románu. Její nejslavnější prózy jsou z Podještědí, kam jezdila každé léto.

4. Která česká operní pěvkyně dosáhla celosvětové slávy?

- a) Alžběta Bavorská
- b) Eliška Krásnohorská
- c) Ema Destiniová

Správná odpověď: Legendární česká operní pěvkyně Ema Destiniová (1878-1930). Ve svých 20 letech byla odmítnuta v Národním divadle v Praze, kariéru nastartovalo angažmá v Berlíně a největší slávu získala v Metropolitní opeře v New Yorku.

5. Kdy bylo v Československu uzákoněno volební právo žen?

- a) 1918
- b) 1920
- c) 1938

Správná odpověď: „Právo voliti do sněmovny poslanecké mají všichni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 21. rok věku svého.“ Ústavní listina Československé republiky ze dne 29. februára 1920.

6. Která žena v českých dějinách představuje symbol boje za ženská práva a občanskou svobodu?

- a) Milada Horáková
- b) Magda Husáková
- c) Marie Riegrová

Správná odpověď: JUDr. Milada Horáková (1901-1950), česká politička, oběť justiční vraždy během komunistických procesů v padesátých letech dvacátého století, která byla odsouzena za vykonstruované spiknutí a velezradu.

7. Jak se jmenovala manželka prvního českého prezidenta?

- a) Charlotta Garrigue Masaryková
- b) Livie Klausová
- c) Olga Havlová

Správná odpověď: Olga Havlová (1933-1996). V roli první dámy se intenzivně věnovala charitativním aktivitám.

8. Kdo je naše nejúspěšnější olympijská sportovkyně?

- a) Dana Zátopková
- b) Kateřina Neumannová
- c) Věra Čáslavská

Správná odpověď: Věra Čáslavská (1942–2016), sedminásobná olympijská vítězka ve sportovní gymnastice.

ČEŠTÍ PREZIDENTI

1. Kdo byl náš první prezident?

- a) Edvard Beneš
- b) Emil Hácha
- c) Tomáš Garrigue Masaryk

Správná odpověď: Tomáš Garrigue Masaryk, označovaný T. G. M. nebo prezident Osvoboditel. Ve funkci v letech 1918-1935.

2. Který československý prezident abdikoval na svůj úřad v roce 1938?

- a) Edvard Beneš
- b) Emil Hácha
- c) Jan Masaryk

Správná odpověď: Dne 5. října 1938, po přijetí Mnichovské dohody, pod nátlakem Německa, odstoupil ze svého úřadu druhý československý prezident Dr. Edvard Beneš.

3. Kdo byl prezidentem Československa v době druhé světové války?

- a) Emil Hácha
- b) Josef Tiso
- c) Klement Gottwald

Správná odpověď: Emil Hácha byl 30.11.1938 zvolen třetím prezidentem Československé republiky. Byl nucen na nátlak Německa v březnu 1939 přistoupit na vznik protektorátu Čechy a Morava. Během tohoto období se snažil co nejvíce odporovat německé okupační správě. Po osvobození Československa byl zatčen a dopraven do vězeňské nemocnice na Pankráci, kde následně 27.6.1945 umírá.

4. Který československý prezident byl v roce 1948 svržen v komunistickém převratu?

- a) Antonín Zápotocký
- b) Edvard Beneš
- c) Klement Gottwald

Správná odpověď: Prezident Edvard Beneš 25. února 1948 přijal demisi ministrů, Tento moment je označován jako Únor 1948 (též únorový puč, v komunistické

terminologii naopak jako Vítězný únor). Následně odmítl podepsat komunistickou ústavu a abdikoval. Dne 14.6.1948 byl zvolen československým prezidentem Klement Gottwald.

5. Který československý prezident podepsal Ústavu Československé socialistické republiky v roce 1960?

- a) Antonín Novotný
- b) Antonín Zápotocký
- c) Gustáv Husák

Správná odpověď: Ústava Československé socialistické republiky též nazývána jako Socialistická ústava, ukončila období lidové demokracie a mimo jiné zaváděla vedoucí úlohu KSČ. Podepsal tehdejší prezident republiky a první tajemník ÚV KSČ Antonín Novotný.

6. Kdo byl prezidentem v době tzv. pražského jara?

- a) Alexandr Dubček
- b) Gustáv Husák
- c) Ludvík Svoboda

Správná odpověď: Prezident Ludvík Svoboda na začátku dubna 1968 jmenoval novou vládu v čele s Oldřichem Černíkem. Byl přijat proreformní „Akční program KSČ“. Zrušení cenzury a oslabení role policejního státu umožnily na jaře 1968 obnovení a vytvoření celé řady společenských i politických organizací a aktivit. Vše ukončil příchod sovětských vojsk 21.8.1968.

7. Jak dlouho zastával Gustáv Husák úřad prezidenta?

- a) 10 let
- b) 12 let
- c) 14 let

Správná odpověď: Gustáv Husák (1913-1991) byl vrcholný představitel vládnoucí Komunistické strany Československa a v letech 1975–1989 osmý prezident Československa.

8. Kdy byl Václav Havel poprvé zvolen československým prezidentem?

- a) 17. listopadu 1989
- b) 29. prosince 1989
- c) 5. července 1990

Správná odpověď: 29. prosince 1989 byl Václav Havel jako kandidát Občanského fóra zvolen Federálním shromážděním československým prezidentem.

9. Který český prezident se setkal s americkým prezidentem Barackem Obamou v Praze v roce 2009?

- a) Václav Havel
- b) Václav Klaus
- c) Miloš Zeman

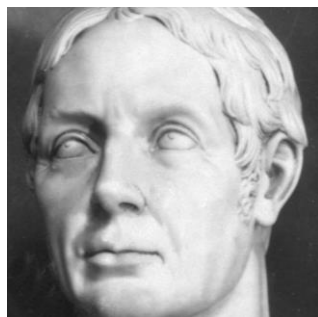
Správná odpověď: Americký prezident Barack Obama byl v České republice necelých 24 hodin. Pronesl zásadní projev a setkal se s tehdejším prezidentem Václavem Klausem i exprezidentem Václavem Havlem.

ZAJÍMAVOSTI

Alois Klar – Otec slepých, učitel Karla Hynka Máchy, rodák z Úštěku

**Alois Klar (1763 – 1833),
německý filolog a humanista**

Foto: ČTK

Alois Klar – Otec slepých, učitel
Karla Hynka Máchy, rodák z Úštěku.

Říkalo se mu Otec slepých. Rodák ze severočeského Úštěku Alois Klar si tuto poctu zasloužil, protože pro nevidomé a slabozraké udělal tolik, jako nikdo jiný ve své době.

Otcem Aloise Klara byl úštěcký primátor a obchodník. Po jeho smrti a velkém požáru ale rodina přišla o většinu majetku.

Talentovaný Klar nejprve studoval litoměřické gymnázium, poté jazyky na pražské univerzitě. Zde byl v roce 1806 jmenován profesorem řečtiny a klasické literatury.

Zavedl oblíbená cvičení v rétorice a deklamaci básní, která navštěvoval i slavný Karel Hynek Mácha. Ten si svého pedagoga velice vážil a dokonce mu věnoval báseň. Klar se později stal děkanem filosofické fakulty.

Největším počinem Aloise Klara bylo spoluzaložení Soukromého ústavu pro slepé děti a na oči choré v Hradčanech v roce 1807. Jednalo se o první zařízení svého druhu v habsburské monarchii – prováděly se tu i operativní zákroky pro nemajetné.

Na sklonku života, v roce 1832 založil Klar Ústav pro zaopatřování a zaměstnání dospělých slepců, které po jeho smrti řídila manželka Rosina a později i syn Pavel.

Profesor Alois Klar, který byl sám tělesně postižený, proslul také ustanovením stipendia pro výtvarné umělce, jež financoval z honorářů získaných za své publikace.

Na rodném domě v Úštěku má pamětní desku a jeho jméno nese i místní základní škola. Oba jím založené ústavy fungují v pozměněné podobě dodnes.

autor: Milan Knotek,

zdroj Český rozhlas

DŮLEŽITÉ INFORMACE

Rekonstrukce toalet v naší budově

Milí přátelé, připomínáme, že v naší budově probíhá rekonstrukce toalet. Prosíme, dbejte zvýšené opatrnosti při vstupu do budovy v části před schodištěm do prvního patra, může zde být nevhodně uložený stavební materiál. Vstup ke

schodišti bývá vždy volný, držte se proto vpravo při zdi. Z tohoto důvodu také budeme některé z našich aktivit přesunovat do jiných prostor. Pokud se změní místo konání, budeme vás o tom včas informovat.

V provozních hodinách v pondělí a ve středu se snažíme v kanceláři fungovat bez omezení.

Činnosti prezidenta a viceprezidenta 4/23

Milé čtenářky a čtenáři, vítajte u informací o činnosti prezidenta a viceprezidenta SONS v dubnu roku 2023.

SOCIÁLNÍ SLUŽBY A PLÁNOVANÉ ZMĚNY

Začátek dubna mě nezastihl právě v optimální formě, když jsem přes absolvování všech možných proticovidových očkování (už ani nevím, kolik jich dohromady bylo) ochořel právě touto nemocí; utěšuji se tím, že ono očkování pomohlo alespoň tak, že jsem byl „mimo provoz“ jen několik dní, a ač Velikonoce jsem ještě strávil v nucené izolaci od ostatních, bylo mi už fakticky dobře a všechny práce, při nichž se člověk nemusí osobně setkávat s ostatními, jsem už byl schopen vykonávat.

Takovou prací bylo i online setkání svolané Ministerstvem práce a sociálních věcí, při němž byl představen sice zásadní, ale jen velmi hrubý obrys zamýšlených změn v sociálních službách. Tzv. strom problémů, který MPSV předložilo, zatím pojmenovává, co je

třeba změnit, snad zlepšit, rozhodně dosud nemluví o tom, jak by ke zlepšení mohlo dojít. Na jednu stranu je chvályhodné, že je patrná snaha přistoupit k řešení sociálních služeb tzv. od píky, na stranu druhou se obávám, abychom se během volebního období vůbec někam posunuli.

Dosud předložená novela zákona o sociálních službách, která navrhovala velmi důležitou valorizaci příspěvku na péči, k níž jsme uplatnili zásadní připomínky, které dosud nebyly vypořádány, se zadrhla ještě před schválením vlády, tudíž původně předpokládané datum nabytí účinnosti, 1. červenec, je zcela jistě nereálné, kdo ví, zda začátek roku 2024.

ŽÁDOST O ZAŘAZENÍ DO SÍTĚ KRAJSKÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OLOMOUCI

Drtivá většina veřejných finančních zdrojů na sociální služby, které SONS provozuje, pochází z dotačního titulu programu celostátně poskytovaných služeb. I přesto je potřebné, aby naše sociální služby byly zařazeny do krajských sítí. Právě o to aktivně usilujeme v Olomouci, kde 4. dubna proběhla důležitá schůzka s tamní pracovní skupinou, která bude o naší žádosti rozhodovat. Přípravě na jednání naše delegace, jejímiž členy byli Jitka Marková (hlavní metodička), Renata Jandrtová (klíčová pracovnice) a Jan Příborský) znalec poskytování služeb pro zrakově postižené nejen na Olomoucku, věnovala značnou pozornost. Jak naše žádost bude posouzena, se dozvíme v červnu nebo červenci.

ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ TYFLOCENTER POSKYTUJÍCÍCH **ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ**

V pobytovém rekvalifikačním a rehabilitačním středisku v Praze na Dědině, ve dnech 11. až 13. dubna proběhlo dvacetihodinové školení, které má SONS dlouhodobě akreditované Ministerstvem práce a sociálních věcí. Školení se zúčastnila zhruba dvacítko frekventantů, pro něž byly připraveny odborné přednášky, které kromě našich stávajících zaměstnanců SONS JUDr. Václavy Baudišové, Mgr. Nicole Fryčové a Ing. Františka Brašny zajišťovaly také spřízněné odbornice, toho času na rodičovské dovolené právnička Mgr. Věra Vlasáková a zraková terapeutka PhDr. Dagmar Moravcová. Považuji za důležité, abychom v poskytování odborného sociálního poradenství spolupracovali s dalšími subjekty, které se poradenství také věnují, abychom se vzájemně inspirovali a obohacovali; toto školení je k tomu velmi dobrou příležitostí. Stejný princip se pak snažíme uplatňovat v práci lektorů náročných kompenzačních pomůcek, kde každoročně pro pracovníky TyfloCenter další vzdělávání zajišťují pracovníci pražského Tyflokabinetu. Rád bych na tomto místě poděkoval paní ředitelce střediska na Dědině, Nadě Modráčkové, že nám při pořádání těchto školení vychází vstříc.

NEVÍDANÁ PÍSEŇ

Duben lze z hlediska této soutěže charakterizovat jako čas přípravy českého vítěze na mezinárodní finále, které proběhne v pátek 12. května formou online přenosu. Radek Žalud tohoto času využil nejen k přípravě nového videoklipu, jímž vybavil svou vítěznou píseň Oremus Dominum – Cíl je v nás, ale také k mediální propagaci celé soutěže. Spolu s Radkem jsem se zúčastnil v přímém přenosu vysílaného rozhovoru v pořadu Snídaně s Novou. Jolana Nováková z Českého rozhlasu s námi pro stanici Region Praha a Střední Čechy natočila reportáž, kterou si můžete pustit ze stránek Českého rozhlasu: <https://1url.cz/@CRo-reportaz-ze-souteze>

Překvapením pro nás všechny byla informace, kterou jsme od pořadatelů obdrželi také až v průběhu dubna, že nebude možné hlasovat pro písničku z vlastní země; věřím, že Vás to neodradí od sledování mezinárodního finále a držení palců Radkovi, ač svým hlasem budete moci podpořit jen zahraniční písničku. Odkazy pro sledování finále a hlasování naleznete na této stránce SONS: <https://1url.cz/@mezinarodni-finale>

NÁVŠTĚVA Z ÚNIE NEVIDIACICH A SLABOZRAKÝCH SLOVENSKA

Evropská unie nevidomých v rámci jednoho ze svých projektů podporuje dvoustranné kontakty organizací členských zemí, my jsme se letos tento projekt rozhodli využít pro navázání bližších vztahů s organizací

nevidomých a slabozrakých v Chorvatsku. Nicméně i bez projektové podpory jsme se pustili již v tomto roce do zorganizování vzájemných návštěv s kolegy ze Slovenska. Ve dnech 17. až 19. dubna jsme tak měli možnost přivítat v Praze šestičlennou delegaci, kterou vedl v prosinci minulého roku zvolený předseda ÚNSS Ján Podolinský. Dále nás navštívili ředitelka Tatiana Winterová, metodička sociálních služeb Dagmar Filadelfiová, 1. místopředsedkyně Timea Hóková, odborník na IT technologie Peter Teplický a předseda Slovenské autority pro Braillovo písmo Michal Tkáčik. Předem jsme hostům nabídli, co jim v Praze můžeme ukázat, byli jsme mile překvapeni, že z pestré nabídky různých institucí si zvolili detailní představování našich oddělení a služeb. Naši kolegové se návštěvě věnovali v 45 až 90 minutových blocích, kdy kromě povídání o tom, jak to děláme u nás, jsme byli zvědaví i na slovenské zkušenosti a odlišnosti. Vedle oddělení SONS, z nichž uvedme příkladmo Zoru, KDD, Centrum odstraňování bariér, metodiku sociálních služeb, vedení odboček a klubů, PR a fundraisingu, se hostům také věnovali kolegové z Tyfloservisu a 3 dámy si dopřály i zážitek z návštěvy Neviditelné výstavy. Příjemným bonbónkem byla i společná večeře, při níž jsme v neformální atmosféře probírali všechno možné a částečně se domlouvali i na reciproční návštěvě na Slovensku, která by měla proběhnout v květnu a na niž se velmi těšíme.

PORADNÍ ORGÁN PRO MONITORING PROVÁDĚNÍ ÚMLUVY **O PRÁVECH OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM**

Po delší době proběhlo jednání Poradního orgánu veřejného ochránce práv pro implementaci v nadpisu uvedené Úmluvy nikoliv online, ale přímo v brněnském sídle ombudsmana. Důležitou změnou je skutečnost, že agenda tohoto orgánu připadla v minulém roce nově zvolenému zástupci ombudsmana, kterým se stal Vít Alexander Schorm. Jde o právníka s bohatými zkušenostmi jak z oblasti lidských práv, tak z oblasti mezinárodního a evropského práva, byl zmocněncem vlády pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku. Hlavními body zasedání Poradního orgánu, které se konalo 20. dubna, byl příspěvek na péči a problém rušení poboček České pošty, s. p.. K oběma bodům přijal poradní orgán usnesení. U pošt žádá ombudsmana, aby komunikoval zejm. s generálním ředitelem pošt, dále pak s příslušným ministerstvem a zjistil, zda bylo při rozhodnutí o rušení poboček bráno v úvahu hledisko bezbariérového přístupu, včetně úprav pro zrakově postižené. Jakkoliv je zjevné, že celkově již není reálné rušení velkého množství poboček České pošty zvrátit, je snad možné, aby ještě došlo k určitým jednotlivým změnám tam, kde by se možnost bezbariérového užití poboček pošty měla pro osoby se zdravotním postižením kvůli aktuálně připravovanému kroku zásadně zhoršit. U příspěvku na péči pak poradní orgán poukazuje na skutečnost, že před zavedením valorizačního mechanismu, který podporujeme, by mělo dojít k narovnání výše příspěvku v jednotlivých stupních

alespoň do té míry, aby si osoby se zdravotním postižením byly schopny z příspěvku obstarat tolik služeb, jako v roce 2007, kdy zákon nabyl účinnosti. Současné faktické zhoršování dostupnosti služeb považuje poradní orgán za neakceptovatelné a vyzývá ombudsmana, resp. jeho zástupce k vedení jednání a vyvíjení maximálního úsilí v tomto směru.

REPUBLIKOVÝ VÝBOR NRZP ČR

Spolu s viceprezidentem Janem Šnyrychem jsme se jako řádní členové zúčastnili zasedání Republikového výboru NRZP 27. dubna. Prohlášení výboru se věnovalo velmi obdobně jako poradní orgán VOP příspěvku na péči, ale Výbor se rozhodl zdůraznit zásadní postoj NRZP, že odmítáme předem některými aktéry signalizované snahy podmínit nárok na příspěvek na péči nebo úpravu jeho výše čerpáním registrovaných sociálních služeb. Odmítáme tedy upřednostňování formální pomoci nad pomocí neformální, obě možnosti považujeme za stejně podstatné a jediným, kdo má mít právo si mezi oběma typy pomoci (včetně jejich kombinace) zvolit, je příjemce příspěvku. Nesmí přitom být ovlivňován ekonomickými stimuly. Zároveň je třeba uvést, že výbor se problémem valorizace a nepoměru jednotlivých stupňů příspěvku na péči i rušením poboček České pošty zabýval intenzivně taktéž, a pohled NRZP na tato témata je s postoji Poradního orgánu popsány výše zcela shodný.

JEDNÁNÍ K BEZPLATNÉMU UŽÍVÁNÍ DÁLNIC OSOBAMI **S TĚŽKÝM ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM**

26. dubna se Jan Šnyrych za SONS zúčastnil jednání o budoucnosti dálničních známek, které proběhlo na půdě Úřadu vlády. Nejpodstatnějším výstupem tohoto jednání je skutečnost, že v této věci pravděpodobně v blízké budoucnosti nedojde k žádným změnám, že tedy již po nějakou dobu předpokládaná elektronizace kontrol užívání bezplatných dálničních známek pro osoby se zdravotním postižením se zatím nekoná a současný legislativní stav nebude měněn. To znamená, že nárok na bezplatné užití jinak zpoplatněných komunikací je i nadále de iure vázán na průkaz ZTP a ZTP/P, přítomnost držitele průkazu ve vozidle a skutečnost, aby provozovatelem motorového vozidla byl buď držitel průkazu nebo osoba jemu blízká. V praxi je vhodné, když držitel průkazu ZTP či ZTP/P zároveň vystaví na viditelném místě parkovací průkaz, čímž předejde nadbytečnému prověřování, zda bezplatně užívá dálnici v souladu s právem či nikoliv.

Pohodlné používání dálnic, silnic i železnic soukromými i veřejnými dopravními prostředky přeje autor dubnových informací:

Luboš Zajíc

SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ PORADNA

06/2023

Zrovna dnes, 11. května, kdy odesílám tento díl, vyhláší vláda svůj konsolidační balíček. Předesílám ale, že o všech důležitých změnách napíšeme, až bude jisté, že začnou opravdu platit. Tedy nejen že je schválí celá vláda, ale že ty, kde to zákon vyžaduje, projdou v obou komorách parlamentu, podepíše je prezident a v opačném případě bude přehlasováno jeho veto. Samozřejmě také nesmí být úspěšně napadeny u Ústavního soudu, což je aktuálně otázkou u omezení červnové mimořádné valorizace důchodů. Zatím si alespoň můžeme říci, co především je a co není „příjem rozhodný pro přiznání dávky“. Potom si můžete přečíst poslední čtvrtý díl historického seriálu a z nabytých znalostí si udělat kvíz.

- [Co se považuje za příjem žadatele o dávku a společně posuzované osoby?](#)
- [Historie českého sociálního zabezpečení část IV. - pokračování z čísla 5/2023](#)
- [Kvíz na závěr.](#)

Co se považuje za příjem žadatele o dávku a společně posuzované osoby?

ZAPOČÍTÁVAJÍ SE ZEJMÉNA TYTO PŘÍJMY:

- z pracovního poměru a z dohod konaných mimo pracovní poměr (DPP a DPČ) s výjimkou příjmů nezaopatřeného dítěte
- ze samostatné výdělečné činnosti s výjimkou příjmů nezaopatřeného dítěte za červenec a srpen
- z nájmu
- dávky nemocenského, důchodového a úrazového pojištění
- podpora v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci
- rodičovský příspěvek
- přídavek na dítě
- výživné přijaté od plátce, který není společně posuzovanou osobou
- náhradní výživné pro nezaopatřené dítě podle zákona o náhradním výživném
- příspěvek na živobytí
- mzdové nároky vyplacené úřadem práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele
- dávky pěstounské péče
- další opakující se nebo pravidelné příjmy a příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku

NEZAPOČÍTÁVAJÍ SE ZEJMÉNA TYTO PŘÍJMY:

- příspěvek na péči
- příspěvek na mobilitu
- příspěvek na zvláštní pomůcku
- příjem z prodeje nemovité věci

Jde-li o výdělečnou činnost, jsou rozhodné čisté příjmy, tedy příjmy po zdanění a odvodech na zdravotní a sociální pojištění a u OSVČ navíc i po odečtení režijních výdajů. Má-li však OSVČ, konající činnost v rozhodném období jako hlavní, nízký příjem nebo je-li dokonce ve ztrátě, považuje se za její minimální měsíční započitatelný příjem částka rovnající se 50 % měsíční průměrné mzdy v národním hospodářství.

V pochybnostech je třeba vždy nahlédnout do § 7 zákona č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu, a pokud jde o dávky státní sociální podpory, do § 5 zákona č. 117/1995 Sb. v úplném znění.

Při soudním výkonu rozhodnutí respektive v exekučním řízení jsou podle § 317 občanského soudního řádu nepostižitelné zejména:

- příspěvek na péči
- příspěvek na zvláštní pomůcku
- příspěvek na mobilitu
- příspěvek na bydlení
- výživné pro nezaopatřené dítě

- náhradní výživné pro nezaopatřené dítě
- dávky pomoci v hmotné nouzi (mimořádná okamžitá pomoc, doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí)
- zaopatřovací příspěvek (dávka pěstounské péče)
- daňový bonus

V řízení o výživném není vyloučeno, aby soud zhodnotil příspěvek na péči jako příjem povinného, který je pečující osobou. Záleží na úvaze soudce a na konkrétních okolnostech věci. Naopak u osoby pobírající příspěvek na péči se příspěvek na péči za příjem zásadně nepovažuje.

Z výše uvedeného plyne závěr, že rozhodné jsou hlavně příjmy z výdělečné činnosti a příjmy, které výdělek nahrazují.

Historie českého sociálního zabezpečení

část IV. - pokračování z čísla 5/2023

Nedlouho po změně režimu, v dubnu 1948, byl přijat a v říjnu téhož roku nabyl účinnosti zákon č. 99/1948 Sb. o národním pojištění. Do jednoho předpisu bylo spojeno veškeré dosud roztržštěné nemocenské a důchodové pojištění i sociální péče pro horníky, veřejné zaměstnance, úředníky, ostatní zaměstnance, osoby samostatně hospodařící a spolupracující členy jejich rodin.

Důchodové zabezpečení sestávalo z těchto dávek: důchod starobní, invalidní, vdovský, důchod manželky, důchod družky, důchod sociální a odškodnění za pracovní úraz. K důchodu bylo možné získat ještě zvýšení za bezmocnost a výchovné.

Termín „národní“ znamenal, že se odstraňují dosavadní rozdíly a že pojištění teď bude pro všechny stejné. Přijetím zákona a z logiky politické změny vůbec zanikl systém kapitálových rezerv s dominujícími prvky pojištění či spoření a garantem výplaty dávek se stal stát.

První změny přišly v 50. letech. Zákon o národním pojištění v roce 1956 nahradil zákon č. 54/1956 Sb. o nemocenském pojištění zaměstnanců a zákon č. 55/1956 Sb. o důchodovém zabezpečení. Nároky samostatně hospodařících osob a členů výrobních a zemědělských družstev byly upraveny zvlášť nařízeními vlády.

V nemocenském pojištění byl posílen zásluhový princip tím, že do výše nemocenského se procentně promítla čistá denní mzda. Začala platit třídenní karenční doba s nemocenským v nižší výměře s výjimkou pracovního úrazu, nemoci z povolání a karantény. Výše nemocenského byla odstupňována podle doby nepřerušného zaměstnání u jednoho zaměstnavatele, čímž se mělo zamezit tehdy nežádoucí fluktuaci. Novou dávkou byla podpora při ošetřování člena rodiny vedle již existujících - pohřebního, podpory při narození dítěte, rodinného přídatku a peněžité pomoci v mateřství.

V důchodech byla v zájmu zásluhovosti hlavní změna v tom, že zaměstnanci byli rozděleni do tří pracovních kategorií podle pracovních podmínek. Nově byl zaveden důchod vdovecký, osobní a za výsluhu let. Invalidní důchod byl rozdělen na částečný a plný. Byla definována invalidita způsobená pracovním úrazem a nemocí z povolání. Právní úpravy se poprvé dostalo osobám se změněnou pracovní schopností (dnes osoby se zdravotním postižením).

Organizačně byla správa nemocenského a důchodového pojištění oddělena. Administrativu nemocenského pojištění začalo nově vykonávat Revoluční odborové hnutí podle teorie, že si ho mají spravovat sami zaměstnanci. Důchodovou agendu pak řešily okresní a krajské národní výbory a jako vrcholný orgán Státní úřad důchodového zabezpečení, předchůdce dnešní České správy sociálního zabezpečení. V oblasti léčebné péče byla zdravotnická zařízení, původně ve vlastnictví pojišťoven, převedena do jednotného systému státní zdravotní péče.

V 60. letech byl přijat nový zákon č.101/1964 Sb. o sociálním zabezpečení, který omezil starobní důchod při dalším zaměstnání a dále zavedl maximální hranice pro starobní a invalidní důchod a nižší věk pro odchod do starobního důchodu pro ženy podle počtu vychovaných dětí.

Přelom 60. a 70. let byl ve znamení známých pro-
populačních opatření (Husákovy děti). Prodloužila se mateřská dovolená a k již existující peněžitě pomoci v mateřství a rodinnému přídavku přibyla nová dávka -

mateřský příspěvek náležející po dobu tzv. další mateřské dovolené. Bezprostředně předtím trvala mateřská dovolená s čerpáním peněžitě pomoci v mateřství 22 týdnů a poté žena mohla čerpat neplacenou další mateřskou dovolenou do jednoho roku věku dítěte. Mateřská dovolená byla prodloužena na 26 týdnů a 35 týdnů u vícčrat a tehdy i u samoživitelky. Další mateřská dovolená s čerpáním mateřského příspěvku byla prodloužena do dvou let věku dítěte. Koncem 80. let byla mateřská dovolená prodloužena na 28 týdnů respektive 37 týdnů a další mateřská dovolená až do tří let věku dítěte. Posledně uvedená čísla platí dodnes s tím, že nárok má i muž. Dávka se tak změnila z mateřského příspěvku na rodičovský příspěvek a další mateřská dovolená na rodičovskou dovolenou.

V oblasti důchodů byl přijat nový zákon č.121/1975 Sb. o sociálním zabezpečení, který byl stejně jako Česká a Slovenská federativní republika zrušen k poslednímu dni roku 1992. To už je ale jiná kapitola. Změn v následujících třiceti letech bylo mnoho, tak jen namátkou:

- opuštění zásady „mzda nebo důchod“, tedy neomezená možnost výdělečné činnosti příjemců důchodů, s výjimkou předčasného starobního důchodu
- výpočet starobního důchodu z celoživotních výdělků
- postupné posouvání věkové hranice pro nárok na starobní důchod na 65 let podle data narození
- započtení doby studia na střední, vyšší odborné a vysoké škole jako náhradní doby do doby důchodového pojištění jen do konce roku 2009

- vdovecký důchod
- nahrazení částečného a plného invalidního důchodu třemi stupni invalidního důchodu
- zrušení zvýšení důchodu pro bezmocnost a jeho nahrazení příspěvkem na péči
- znovuzavedení zvýšení starobního důchodu za vychované děti.

Stále máme státní průběžný systém důchodového pojištění, zvaný první pilíř, s možností dobrovolně se připojistit se státním příspěvkem ve třetím pilíři. Krátce trvající možnost zvolit si buď první pilíř anebo vybraný soukromý penzijní fond neboli druhý pilíř zrušila tehdejší nově zvolená vláda v roce 2014.

Současná dávková soustava je složena z pojistných dávek, kde je pro vznik nároku nutné po určenou dobu do systému přispívat, a z nepojistných dávek.

Pojistnými dávkami jsou starobní, invalidní a pozůstalostní důchody, nemocenské, běžné a dlouhodobé ošetrovné, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžitá pomoc v mateřství, otcovská, podpora v nezaměstnanosti.

Nepojistnými dávkami jsou dávky v hmotné nouzi (mimořádná okamžitá pomoc, příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení), dávky pro zdravotně postižené, příspěvek na péči, sociální služby a dávky státní sociální podpory: příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek,

přídavek na dítě, porodné, pohřebné. Lze sem zařadit i dávky pěstounské péče a náhradní výživné.

Uvedené dávky upravují zákony č.155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, č.187/2006 Sb. o nemocenském pojištění, č.117/1995 Sb. o státní sociální podpoře, č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, č.108/2006 Sb. o sociálních službách a č.435/2004 Sb. o zaměstnanosti. Pro zdravotně postižené je zásadní zákon č.329/2011 Sb. upravující nepojistné dávky příspěvek na zvláštní pomůcku, průkaz osoby zdravotně postižené a příspěvek na mobilitu.

A budoucnost? Politická i pouliční debata pokračuje. Účelem tohoto povídání bylo jen shrnout základní historická fakta. Uvědomíme si, kolik se toho za posledních přibližně sto padesát let změnilo.

Kvíz na závěr

1. Samaritánské instituce zakládané v Čechách církví koncem 18. století na výzvu Josefa II. se nazývaly:

- a) boží domy
- b) špitály
- c) chudinské ústavy

2. Nevolnictví bylo v Rakousku-Uhersku zrušeno v roce:

- a) 1775
- b) 1781
- c) 1848

3. Poprvé bylo povinné a všeobecné sociální pojištění nařízeno za vlády:

- a) kancléře Bismarcka v Německu
- b) kancléře Metternicha v Rakousku-Uhersku
- c) císaře Napoleona I. ve Francii

4. První československý zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří vstoupil v účinnost:

- a) 1. července 1926
- b) 1. ledna 1920
- c) 1. ledna 1930

5. Současný systém starobního důchodového pojištění stojí na

- a) prvním pilíři
- b) prvním, druhém a třetím pilíři
- c) prvním a třetím pilíři

Za Sociálně-právní poradnu

Václava Baudišová

Správné odpovědi: 1c, 2b, 3a, 4a, 5c

PŘESTÁVÁTE VIDĚT NA ČTENÍ, MOBIL, PC, NEBO NA PENÍZE?

PORADÍME:

- s výběrem vhodných pomůcek,
- s výběrem lup ke čtení,
- s příspěvky na pomůcky,
- s příspěvky na péči a mobilitu,
- s důchodovými dávkami,
- v oblasti pracovního práva...

POMŮŽEME:

- při odstraňování bariér,
- při sepsání žádostí,
- při právních úkonech,
- se začleněním do společnosti,
- s trávením volného času.
- Zapůjčíme kompenzační pomůcky...

KONTAKT

- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek (SONS ČR, z. s.)
- Oblastní odbočka v Novém Jičíně
- Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín
- mobil: 776 488 164, web: www.sonsnj.cz
- e-mail: novyjicin-odbocka@sons.cz
- „Dům složek“ u autobusového nádr., 1. patro vpravo.

NÁVŠTĚVNÍ HODINY PORADNY:

Po a St: 8:00-12:00 a 12:30-15:00

Čt: 8:00 - 12:00 (objednání, terénní poradenství)

Jinak po předchozí domluvě.

Činnost v roce 2022 a 2023 podpořily

Moravskoslezský kraj, Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice, Nový Jičín, městys Suchdol nad Odrou, obce Bernartice nad Odrou, Hladké Životice, Hostašovice, Jeseník nad Odrou, Kunín, Libhošť, Mořkov, Rybí, Sedlnice, Starý Jičín a Šenov u Nového Jičína. Nadační fond Českého rozhlasu ze sbírky Světluška.

světluška

Nadační fond
Českého rozhlasu

Přijímáme dobrovolníky pro pomoc nevidomým a slabozrakým.

Informace zájemcům o dobrovolnictví nebo o službu dobrovolníků poskytne – oblastní koordinátor dobrovolníků Petr Jasinský tel.: 778 768 381.

KONTAKTNÍ A REDAKČNÍ ÚDAJE

- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek (SONS ČR, z. s.)
- Oblastní odbočka v Novém Jičíně
- Sokolovská 617/9, 741 01 Nový Jičín
- IČ: 65399447, DIČ: CZ 65399447
- Bankovní spojení: 212092074/0300 - ČSOB - N. Jičín
- web.: www.sonsnj.cz, mobil: 776 488 164 (Hyvnar)
- e-mail: novyjicin-odbocka@sons.cz
- budova u autobusového nádraží, 1. patro na konci schodiště vpravo.

PROVOZNÍ HODINY

- SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ PORADNA - PŘEDCHOZÍ STRANA.
- SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY: (po předchozí domluvě nebo)

Út a Pá 8:00 - 12:00 a 12:30 - 16:30

Čt: 12:30 - 18:00 - v nepřítomnosti, terénní služby

Neprodejná tiskovina